

Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Human Papilloma Virüsü ve Aşısına Yönelik Bilgi Düzeyleri¹

DOI: 10.26466/opus.499635

*

Fatma Başar* - Sevil Çiçek** - Havva Yeşildere Sağlam***

*Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kütahya / Türkiye

E-Posta: fatma.basar@ksbu.edu.tr

ORCID: [0000-0003-4288-9111](https://orcid.org/0000-0003-4288-9111)

**Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Ankara / Türkiye

E-Posta: sevil.cicek@dpu.edu.tr

ORCID: [0000-0001-6478-4236](https://orcid.org/0000-0001-6478-4236)

***Arş. Gör., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bil. Fak., Hemşirelik Böl., Eskişehir / Türkiye

E-Posta: havva.yesildere@dpu.edu.tr

ORCID: [0000-0001-8311-3745](https://orcid.org/0000-0001-8311-3745)

Öz

Bu araştırma, hemşirelik bölümü öğrencilerinin Human Papilloma Virüsü (HPV) ve aşısına ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek ve farkındalık oluşturmak amacıyla yapılmıştır. Araştırma tanımlayıcı niteliktedir. Araştırmaya bir üniversitenin Hemşirelik bölümünde okuyan 1. ve 4. sınıfa kayıtlı 216 öğrenci katılmıştır. Verilerin toplanmasında literatür taraması sonucunda araştırmacılar tarafından oluşturulan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine, HPV ve aşısına ilişkin sorulardan oluşan anket formu kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesi SPSS 21 paket programında yapılmıştır. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.66±2.60 olup, %79.6'sı kız, %20.4'ü erkektir. Öğrencilerin %67.6'sının HPV'yi duyduğu ve %47.7'sinin HPV, %42.6'sının da HPV aşısı ile ilgili bilgi aldığı saptanmıştır. Öğrencilerin bu bilgileri daha çok okul eğitimlerinde öğretmenleri tarafından aldığı görülmüştür. Öğrencilerin HPV ve aşısına yönelik sorulardan oluşan bilgi formundan aldıkları puan ortalamaları ile sınıf, yaşadıkları yer, cinsel sağlık ile ilgili konuların aile içinde konuşulma durumu, cinsel sağlık ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ile ilgili bilgisi olma ve daha önceden HPV duyma ve bilgi alma durumu arasında anlamlı fark saptanmıştır. Öğrencilerin HPV ve aşısına yönelik yarıya yakının bilgi aldığı ancak bilgi düzeylerinin tam yeterli olmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Öğrenciler, Bilgi, İnsan papilloma virüsü, Papilloma virüs aşısı.

¹ Bu çalışma 1. Uluslararası Kadın Çocuk Sağlığı ve Eğitimi Kongresi, 14-15 Nisan 2016, Kocaeli'de sözel bildiri olarak sunulmuştur.

The Knowledge of Nursing Department Students about Human Papilloma Virus and Vaccine

*

Abstract

The aim of this study was to determine the level of knowledge about Human Papilloma Virus (HPV) and vaccine of nursing students and to raise awareness. The research is descriptive. 216 students enrolled in the 1st and 4th grades of the nursing department of Dumlupınar University Kütahya School of Health participated in the study. A questionnaire form consisting of questions about socio-demographic characteristics, HPV and vaccination of the students formed by the researchers as a result of the literature search was used to collect the data. The data were evaluated by SPSS 21 package program. The mean age of the students was 20.66 ± 2.60 years, 79.6% were female and 20.4% were male. It was determined that 67.6% of the students heard about HPV and 47.7% of them received HPV and 42.6% of them received information about HPV vaccine. It has been seen that the students mostly get this information by their instructors in school education. Students' knowledge about HPV and vaccine with the average score in the class, where they live, sexual health related issues in the family, the situation of sexual health and sexually transmitted infections and knowledge about the situation and previously learned between HPV hearing and information the difference was determined. Nearly half of the students received information about HPV and their vaccination, but their knowledge level was not sufficient.

Keywords: *Nursing, Students, Knowledge, Human papilloma virus, Papilloma virus vaccine.*

Giriş

Serviks kanserinin en önemli nedeni olan Human Papilloma Virüsü (HPV), cinsel yolla bulaşmaktadır. Kadınlarda meme kanserinden sonra ikinci sıklıkta görülen serviks kanseri, kanserden ölüm nedenleri arasında dördüncü sırada yer almaktadır (Global Cancer Observatory, 2012; World Cancer Report, 2014).

HPV'nin tanımlanmış yüzden fazla tipi bulunmakla birlikte en tehlikeli tiplerinin 16 ve 18 olduğu bilinmektedir (Crosbie, Einstein, Franceschi ve Kitchener, 2013, s. 889; Schiffman, Clifford ve Buonaguro, 2009, s. 2). HPV ve ilişkili hastalıklarda mortalite ve morbidite oranını azaltmak için HPV'ye yönelik profilaktik aşı uygulaması bulunmaktadır. Kuadrivalan ve bivalan aşı olarak adlandırılan iki HPV aşısı, 2006 yılından itibaren ruhsat almıştır (Eroğlu ve Koç, 2014, s. 81). HPV aşuları 2008 itibariyle ABD, Kanada, Avustralya, Almanya, Fransa, İsrail olmak üzere birçok ülkede rutin aşı takvimine girmiştir (Somer, 2008, s. 99). Türkiye ulusal aşı takviminde yer almayan HPV aşısı ücretli ve isteğe bağlıdır (Ozan, Demir, Atik, Gümüş ve Özerkan, 2011, s. 146). HPV aşısının rutin olarak 9-26 yaşları arasındaki genç kızlar ve kadınlarda uygulanması önerilmektedir (Güvenç, Akyüz ve Seven, 2012, s. 104).

HPV 2012 yılında tahmini 266.000 ölüm ve 528.000 yeni vaka ile sonuçlanmıştır. Ayrıca dünya çapında HPV prevalansının %11.7 olduğu tahmin edilmektedir. Bununla birlikte, bu oranın ülkeden ülkeye değiştiği bilinmektedir (%1.6- %41.9). Yaşa bağlı olarak ise HPV prevalansının 25 yaşın altındaki kadınlarda, orta yaş kadınlara göre daha fazla görüldüğü belirtilmektedir (World Health Organization, 2017).

Ülkemizdeki HPV görülme sıklığı Avrupa ve Kuzey Amerika gibi ülkelerdeki değerlerin altındadır. Ancak ilk cinsel ilişki yaşının düşmesi, birden fazla cinsel eş, sigara içme, korunmasız cinsel ilişkide bulunma gibi risk etmenlerinin ergenlerde artması, bu yaş grubunda HPV görülme riskinin artmasına neden olmaktadır (Dağ vd., 2015, s. 95). Yapılan çalışmalarda ise bu yaş grubundaki gençlerin HPV ve aşısı ile ilgili bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu görülmektedir (Güvenç vd., 2012, s. 106; Çetin vd., 2014, s. 144). Bu nedenle araştırma, hemşirelik bölümü öğrencilerinin HPV ve aşısına ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem

Tanımlayıcı olarak yapılan araştırmanın evrenini Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören 1. ve 4. sınıf (n=312) öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş; araştırmanın uygulandığı gün okulda olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 216 öğrenci örnekleme dâhil edilmiştir.

Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine, HPV ve aşısına ilişkin sorulardan oluşan anket formu ile toplanmıştır. Öğrencilere literatür taraması sonucu oluşturulan HPV ve aşısına yönelik bilgi düzeylerini ölçen 22 soru soruldu ve her soru 1 puan olarak hesaplandı (Bozkurt, Hadımlı, Şen, Öner ve Can, 2016, s. 31; Güvenç vd., 2012, s. 106-7; Özakar Akça, Selen ve Büyükgönenç, 2016, s 116-21; Unutkan ve Yangın, 2016, s. 154). Öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplar baz alınarak, sorulardan aldıkları ortalama puan hesaplanmıştır. Oratalama puanı hesaplamak için öğrencilerin sorulara verdikleri her doğru cevap için 1 puan verildi ve değişkenlere göre (cinsiyet, sınıf, vb.) öğrenci sayısına bölündü. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 21 istatistik programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde sayı, yüzde ve Independent- Samples T testi ve One-Way ANOVA testi kullanılmıştır.

Araştırmanın yapıldığı üniversiteden uygulama için kurum izni alınmıştır. Araştırma Helsinki Deklerasyonu Prensipleri'ne uygun olarak yapılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir. Buna göre; öğrencilerin %50'si (n=108) 1. sınıf, %50 si (n=108) 4. sınıftır. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.66 ± 2.60 olup, %79.6'sı kız, %20.4'ü erkektir. Öğrencilerin %67.1'nin annesi, %55.6'sının babası ilköğretim mezunu iken; %81.9'unun annesi ev hanımı, %93.5'inin babası çalışmaktadır. Öğrencilerin %56.9'u yurttan kalmakta ve %54.2'sinin en uzun süre yaşadığı yer il merkezidir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri

	n	%
Cinsiyet		
Kız	172	79.6
Erkek	44	20.4
Anne çalışma durumu		
Çalışıyor	177	81.9
Çalışmıyor	39	19.1
Baba çalışma durumu		
Çalışıyor	202	93.5
Çalışmıyor	14	6.5
Anne eğitim durumu		
Okuryazar değil	12	5.6
Okuryazar	12	5.6
İlkokul/Ortaokul	145	67.1
Lise ve dengi	40	18.5
Üniversite ve üzeri	7	3.2
Baba eğitim durumu		
Okuryazar değil	4	1.9
Okuryazar	4	1.9
İlkokul/Ortaokul	120	55.6
Lise ve dengi	67	31
Üniversite ve üzeri	21	9.6
Yaş (ortalama±standart sapma)	20.66±2.60	
Sınıf		
1. sınıf	108	50
4. sınıf	108	50
Yaşadığı yer		
Aile	43	19.9
Yurt	123	56.9
Tak başına evde	7	3.3
Arkadaşları ile evde	43	19.9
En uzun süre yaşanılan yer		
İl merkezi	117	54.2
İlçe	67	31
Köy/kasaba	32	14.8
Toplam	216	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin HPV ve aşısına yönelik bilgi alma durumlarına göre dağılımı Tablo 2'de verilmiştir. Buna göre; öğrencilerin %67.6'sı HPV'yi duyduğunu, %47.7'si bu konu hakkında bilgi aldığını ve bilgiyi alanların %33.3'ü bu bilgiyi okul eğitimlerinden aldığını belirtmiştir. Öğrencilerin %42.6'sı HPV aşısı ile ilgili bilgi sahibi olduğunu; bunların %63'ü bu bilgiyi okul eğitimlerinde aldığını ifade etmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin HPV ve aşısına yönelik duyum ve bilgi alma durumları

	n	%
HPV duyma durumu		
Duyan	146	67.6
Duymayan	70	22.4
HPV ile ilgili bilgi alma durumu		
Bilgi alan	103	47.7
Bilgi almayan	113	52.3
HPV ile ilgili bilgi aldığı kaynaklar (n=103)		
Okul eğitimleri	72	69.9
Arkadaş	3	2.9
İletişim araçları	14	13.6
Sağlık personeli	14	13.6
HPV aşısı ile ilgili bilgi alma durumu		
Bilgi alan	92	42.6
Bilgi almayan	124	57.4
HPV aşısı yaptırma durumu		
Evet	2	0.9
Hayır	214	99.1
HPV ile ilgili bilgi aldığı kaynaklar (n=92)		
Aile ve arkadaş	7	7.6
Okul eğitimleri	58	63
İletişim araçları	13	14.2
Sağlık personeli	14	15.2
Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ile ilgili bilgi alma durumu		
Bilgi alan	164	75.9
Bilgi almayan	52	24.1
Cinsel sağlık ile ilgili bilgi alma durumu		
Bilgi alan	160	74.1
Bilgi almayan	56	25.9
Cinsel sağlık ile ilgili bilgi aldığı kaynaklar (n=160)		
Anne/baba	21	13.2
Kardeş	8	5
Öğretmen/hoca	48	30
Arkadaş	8	5
İletişim araçları	46	28.7
Sağlık personeli	29	18.1
Ailenin cinsellik konularını konuşmaya karşı tutumu		
Cinsellik ile ilgili bilgiler verilir ve konuşulur.	48	22.2
Cinsellik ile ilgili bilgiler aile içinde konuşulmaz.	162	75
Cinsellik ile ilgili konuları konuşmak yasaktır.	6	2.8

Öğrencilerin %75.9'u cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkında bilgi aldığını ifade etmektedir. Öğrencilerin %74.1'i cinsel sağlık ile ilgili bilgi

sahibi olduğunu ve bunların %22.2'sinin bu bilgiyi öğretmen/öğretim elemanından aldığı saptanmıştır. Öğrencilerin %75'i aile içerisinde cinsellikle ilgili bilgilerin konuşulmadığını belirtmektedir (Tablo 2).

Araştırmaya katılan öğrencilerin HPV ve aşısına yönelik bilgi düzeylerini etkileyen faktörler Tablo 3'de verilmiştir. Buna göre; öğrencilerin HPV ve aşısına yönelik bilgi düzeyleri ile sınıf, yaşanan yer, baba çalışma durumu, baba eğitim durumu, aile ile cinsellik konularını konuşma durumu, cinsel sağlık ve HPV ile ilgili bilgi alma ve duyma durumları arasında ilişki saptanmıştır. 4. sınıf öğrencilerinin sorulardan aldıkları toplam puan ortalaması, 1. sınıf öğrencilerinden daha yüksektir. Ailesi ile kalan, babası çalışan ve baba eğitim durumu üniversite ve üzeri olan öğrencilerin puan ortalaması anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur. HPV duyan, cinsellik, CYBE ve HPV ile ilgili bilgi aldığını ifade eden öğrencilerin test sorularından aldıkları puan ortalaması anlamlı olarak yüksektir. Ayrıca aile içinde cinsellik konularının konuşulduğunu ifade eden öğrencilerin bilgi puan ortalamaları daha yüksektir ($p<0.05$). Ancak öğrencilerin HPV ve aşısına yönelik bilgi düzeylerinin cinsiyet, anne eğitimi ve anne mesleğinden etkilenmediği saptanmıştır ($p<0.05$) (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin HPV bilgi düzeylerini etkileyen faktörler

	Ortalama±standart sapma	F/t	p
Sınıf			
1. sınıf	3.25±2.89	t=-8.72	<0.001
4. sınıf	6.51±2.58		
Cinsiyet			
Kız	5.08±3.24	t=1.81	0.07
Erkek	4.11±2.87		
Yaşadığı yer			
Aile	5.90±2.58	F=5.51	<0.05
Yurt	4.14±3.34		
Tak başına evde	5.57±3.69		
Arkadaşları ile evde	5.88±2.67		
Anne eğitim durumu			
Okuryazar değil	3.33±3.11	F=1.01	0.40
Okuryazar	4.16±3.53		
İlkokul/Ortaokul	4.97±3.24		
Lise ve dengi	5.22±2.96		
Üniversite ve üzeri	5±2.70		

Baba eğitim durumu			
Okuryazar değil	2.5±3		
Okuryazar	4±3.65		
İlkokul/Ortaokul	4.79±3.34	F=3.79	<0.05
Lise ve dengi	4.53±2.93		
Üniversite ve üzeri	7.19±1.96		
Anne çalışma durumu			
Çalışıyor	4.92±3.19	t=0.31	0.75
Çalışmıyor	4.74±3.21		
Baba çalışma durumu			
Çalışıyor	5.01±3.16	t=-2.22	<0.05
Çalışmıyor	3.07±3.09		
Ailenin cinsellik konularını konuşmaya karşı tutumu			
Cinsellik ile ilgili bilgiler verilir ve konuşulur.	6.40±2.60		
Cinsellik ile ilgili bilgiler aile içinde konuşulmaz.	6.12±2.63	F=5.67	<0.001
Cinsellik ile ilgili konuları konuşmak yasaktır.	4.48±3.26		
Cinsel sağlık ile ilgili bilgi alma durumu			
Bilgi alan	5.76±2.82	t=7.73	<0.001
Bilgi almayan	2.37±2.83		
CYBE ile ilgili bilgi alma durumu			
Bilgi alan	5.83±2.88	t=8.93	<0.001
Bilgi almayan	1.94±2.07		
HPV duyma durumu			
Duyan	6.23±2.61	t=11.20	<0.001
Duymayan	2.10±2.33		
HPV ile ilgili bilgi alma durumu			
Bilgi alan	7.04±2.11	t=12.44	<0.001
Bilgi almayan	2.92±2.69		

Tartışma

Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar arasında en sık görülen enfeksiyonlardan biri olan HPV, özellikle cinsel yönden aktif genç yaştaki bireyleri etkilemektedir. Hemşireler, karşılaştıkları vakalarda; birey ve ailesi ile ilk iletişime geçen ve bireye ilk bakım ve eğitim veren sağlık personelleridir. HPV enfeksiyonu ve ilişkili komplikasyonlar açısından risk grubunda olan geleceğin hemşireleri, hemşirelik öğrencilerine HPV ve aşısına yönelik topluma eğitim verme ve danışmanlık yapmada büyük görevler düşmektedir. Bunun için hemşirelik öğrencilerinin öncelikle konuya yönelik bilgi düzeylerinin saptanması ve eksik ve yanlış bilgilerin

düzeltilmesi önemlidir. Yanlış ve eksik bilgi HPV'ye bağlı hastalıkların yayılmasında önemli bir etkidir (Burlamaqui vd., 2017, s. 124). Bu doğrultuda araştırmamızda hemşirelik öğrencilerinin HPV ve aşısına yönelik bilgi düzeyleri değerlendirilmiştir.

Araştırmamızda öğrencilerin %67.6'sı HPV'yi duyduğunu, %47.7'si bu konu hakkında bilgi aldığını ve bilgiyi alanların %33.3'ü bu bilgiyi okul eğitimlerinden aldığını belirtmiştir. Öğrencilerin %42.6'sı HPV aşısı ile ilgili bilgi sahibi olduğunu; bunların %63'ü bu bilgiyi okul eğitimlerinde aldığını ifade etmiştir (Tablo 2). GATA Hemşirelik Yüksekokulu'nda hemşirelik öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada öğrencilerin %55.7'si daha önce HPV'yi duyduğunu ve %73.1'i HPV'yi duydukları kaynağın okuldaki dersler olduğunu ifade etmişlerdir. Yine aynı çalışmada öğrencilerin HPV aşısı duyma oranı %55.4'dür. Öğrencilerin HPV aşısını duyma kaynağının da araştırma sonucumuz ile paralel olarak en yüksek oranda (%52.6) okuldaki dersler olduğu belirlenmiştir (Güvenç vd., 2012, s. 106-7). Hemşirelik öğrencileri üzerinde yapılan başka bir çalışmaya göre de öğrencilerin HPV aşısını duyma oranlarının %75.4 olduğu belirtilmiştir (Bozkurt vd., s. 31). Ancak literatürde yapılan bazı çalışmalarda öğrencilerin HPV'yi duyma ve bilgi sahibi olma oranlarının araştırmamızdan daha düşük olduğu görülmüştür (Unutkan ve Yangın, 2016, s. 154). Brezilya'da hemşirelik öğrencilerinin %20.7'si HPV belirtilerini bildiğini ve %54.3'ü HPV'nin sonuçlarını bilmediğini ifade etmiştir (Panobianco, Lima, Oliveira ve Gozzo, 2013, s. 204). Pakistan'da farklı üniversite ve eğitim seviyelerine sahip öğrenciler üzerinde yapılan çalışmada öğrencilerin %53'ü HPV'ye yönelik bir aşısının varlığından haberdar olmadığını belirtmiştir (Khan, Buksh, Rehman ve Saleem, 2016, s. 124). Yapılan çalışmalar incelendiğinde; öğrencilerin HPV'yi duyma oranlarının farklılaştığı görülmüştür. Bu durum, konu ile ilgili eğitim-öğretim müfredatlarında bir standardın olmamasından kaynaklanıyor olabilir.

Güney Afrika'da bir üniversitenin sağlık bilimleri bölümlerinde okuyan öğrencilerin %70.8'i HPV, %54.2'si HPV aşısını duyduğunu belirtmiştir. Ancak, araştırma sonucumuzdan farklı olarak öğrencilerin %67'si HPV ile ilgili bilgileri sağlık personelinde almıştır (Amukugo, Rungayi ve Karera, 2018, s. 53). Ergen kızlar (13-18 yaş) üzerinde yapılan başka bir çalışmada da kızların %77.8'inin HPV hakkında hiçbir bilgisinin olmadığı, sadece %11.7'sinin HPV aşısını duyduğu saptanmıştır. HPV ve

aşısı ile bilgi sahibi olan kızların ise çoğunluğunun bu bilgiyi yazılı ve görsel basından aldığı saptanmıştır (Çetin vd., 2011, s. 144). Literatürde HPV ve aşısına yönelik duyma ve bilme durumları farklılaştığı gibi; bilgi sahibi olunan kaynaklar da çeşitlilik göstermektedir. Bu durum yaş düzeyinin ilerlemesine bağlı bireylerin daha çok vakit geçirdikleri ve etkileşim kurdukları kaynakların farklı olmasından ileri gelmiş olabilir.

Araştırmamızda öğrencilerin HPV ve aşısına yönelik bilgi düzeylerinin sınıf, baba çalışma durumu ve baba eğitim durumundan etkilendiği saptanmıştır (Tablo 3). Literatürde yapılan çalışmalarda da öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça HPV'ye yönelik bilgi düzeylerinin arttığı saptanmıştır (Güvenç vd., 2012, s.108; Unutkan ve Yangın, 2016, s. 156). Anneler üzerinde (10-15 yaş arası kız çocuğu olan) yapılan çalışmada annelerin eğitim seviyesi arttıkça HPV aşısını duyma oranlarının arttığı ve çalışan annelerin HPV ile ilgili bilgi düzeyleri arasında anlamlı fark olduğu ifade edilmiştir (Kürtüncü, Arslan, Alkan ve Bahadır, 2018, s. 1077). Çalışmamızda da istatistiksel olarak fark olmamakla birlikte anne eğitim düzeyi yükseldikçe öğrencilerin HPV'ye yönelik bilgi düzeylerinin arttığı görülmektedir (Tablo 3). Ergen kızlar (13-18 yaş) üzerinde yapılan bir çalışmada da HPV bilgi düzeyleri yüksek olan kızların, anne eğitim seviyeleri yüksek iken; baba eğitim seviyeleri bakımından fark olmadığı saptanmıştır (Çetin ve diğerleri, 2011, s. 144). Ayrıca yapılan başka bir çalışmada anne ve babanın eğitim ve çalışma durumu değişkenlerin öğrencilerin HPV'ye ilişkin bilgi düzeylerini etkilemediği belirlenmiştir (Güvenç vd., 2012, s. 108). Türkiye'nin iki farklı bölgesinde (Ege ve Doğu Anadolu) yapılan çalışmada öğrencilerin HPV'ye yönelik bilgi düzeylerinin bölgesel olarak farklılık gösterdiği belirtilmiştir (Bozkurt vd., 2016, s. 29). Ayrıca araştırmamızda öğrencilerin %75'inin ailesinde cinsel sağlık ile ilgili bilgilerin konuşulmadığı ve %24.1'inin cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar konusunda bilgi almadığı görülmüştür (Tablo 2). Bunun için de ailelerde farkındalık yaratarak cinsel sağlık hakkında eğitim almaları ve bu konuları çocukları ile konuşabilmeleri konusunda teşvik edilmeleri önerilmektedir.

Öğrencilerin HPV ve aşısına yönelik bilgi düzeylerinin yaşanılan yer ve aile ile cinsellik konularını konuşma durumları ile ilişkili olduğu saptanmıştır (Tablo 3). Bu durum, ailesi ile yaşayan öğrencilerin evde aileleri ile cinsel sağlık konularının konuşulmasından kaynaklanmış

olacağı düşünülmektedir. Cinsel sağlık, HPV ile ilgili bilgi alan ve duyan öğrencilerin HPV'ye yönelik bilgi düzeylerinin yüksek olması da beklendik bir durumdur.

Araştırmamıza katılan öğrencilerin sadece %0.9'unun HPV aşısını yaptırdığı saptanmıştır (Tablo 2). Türkiye'de yapılan başka çalışmalarda da ergen kızların ve öğrencilerin çok az bir kısmının HPV aşısını yaptırdığı (%0.6-%0.9) görülmüştür (Çetin vd., 2014, s. 145; Unutkan ve Yangın, 2016, s. 155). Türkiye'de aşı yaptırılmamasının nedeninin daha çok konuya yönelik bilgi eksikliği ve maliyetli olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bunun için HPV aşısının ulusal aşı takviminde yer alması ve aşının maliyetinin devlet tarafından karşılanmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırma sonucunda hemşirelik öğrencilerinin HPV ve aşısına yönelik yarıya yakınının bilgi aldığı ancak bilgi düzeylerinin tam yeterli olmadığı saptanmıştır. Brezilya'da hemşirelik öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada da öğrencilerin %98'inin HPV aşısını duyduğu ancak bilgi düzeylerinin yeterli olmadığı belirtilmiştir (Hino, Freitas, Onofre, Souza ve Santos, 2016, s. 589). Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde de araştırma sonucumuz ile paralel olarak; hemşirelik öğrencilerin HPV ve aşısına yönelik farkındalıklarının olduğu, ancak yeterli ve doğru bilgiye sahip olmadıkları saptanmıştır (Bozkurt vd., 2016, s. 41; Labadiari vd., 2012, s. 284; Schmotzer ve Reding, 2013, s. 1111).

Sonuç

Hemşirelik öğrencileri, hem geleceğin sağlık personeli olmaları, hem de HPV enfeksiyonu ve ilişkili komplikasyonlar açısından risk grubunda olmaları açısından, HPV enfeksiyonu ve aşuları konusunda yeterli bilgiye sahip olması gereken önemli bir grubu oluşturmaktadır. Bu değerlendirmeler ışığında, öğrencilere HPV ve aşısının tanıtılması ve gerekli önlemlerin alınması için eğitim programlarının düzenlenerek farkındalığın artırılması gerekmektedir.

EXTENDED ABSTRACT

**The Knowledge of Nursing Department Students
about Human Papilloma Virus and Vaccine**

*

Fatma Başar - Sevil iek - Havva Yeşildere Sağlam

Kütahya Health Science University – Gazi university – Osmangazi University

Human Papilloma Virus (HPV), one of the most common infections among sexually transmitted infections, affects the sexually active young people significantly. HPV is the most important cause of cervical cancer. Commonly encountered HPV is the fourth most common cause of death from cancer. In 2012 HPV was resulted in approximate 266,000 deaths and 528,000 new cases. It is also estimated that the worldwide prevalence of HPV is 11.7%. Age-related prevalence of HPV is reported to be more common in women below the age of 25 compared to middle-aged women. The primary protection in the fight against HPV is important due to the decrease in the age of first sexual intercourse in the world and in our country, the increase in the number of sexual partners and the increased risk of sexually transmitted diseases. As a result of the lack of protective measures for HPV and other sexually transmitted diseases, transmission can occur after the first sexual activity. Prophylactic vaccination for HPV is available to reduce the mortality and morbidity rate in HPV and related diseases.

The aim of this study was to determine the knowledge levels of HPV and HPV vaccination of nursing students. The research is descriptive. The population of the study was composed of 1st and 4th grade (n = 312) students in the Nursing Department of School of Health. Sampling was not selected in the study; 216 students were included in the study at the school on the day of the study. A personal information form regarding the socio-demographic characteristics of the students who were formed by the researchers as a result of the literature search, and a questionnaire consisting of 22 questions about HPV and vaccine were used. SPSS 21 statistical pro-

gram was used to evaluate the data. In the analysis of data, number, percentage and Independent-Samples T test and One-Way ANOVA test were used.

The mean age of the students was 20.66 ± 2.60 years, 79.6% were female and 20.4% were male. 50% (n = 108) of the students were in the first class and 50% (n = 108) were in the 4th grade. It was determined that 67.6% of the students heard about HPV and 47.7% of them received HPV and 42.6% of them received information about HPV vaccine. 75.9% of the students get information about sexually transmitted diseases, 74.1% of them have knowledge about sexual health. It was seen that the students mostly get this information from teachers / instructors in school education. 75% of the students stated that information about sexuality is not spoken in the family. The significant difference was determined between students' average score that knowledge from about HPV and vaccine and class, where they live, sexual health related issues in the family, the situation of sexual health and sexually transmitted infections and knowledge about the situation and previously learned between HPV hearing and information (p <0.05). The mean score of the 4th grade students in the questionnaire was higher than the first grade students. The mean score of the students who were staying with their family, father who is working and father having university education was found to be significantly higher. Students who stated that they had information about HPV, sexuality, STIs and HPV were significantly higher than those who received test questions. In addition, the mean score of the students who talked about sexuality in the family was higher (p <0.05). However, it was determined that students' knowledge about HPV and vaccine was not affected by gender, maternal education and maternal occupation.

Nearly half of the students were informed about HPV and vaccine. However, it has been observed that the level of knowledge on this issue is not sufficient. Nurses are the first to communicate with the individual and his / her family. In addition, they offer care and training services to people. The nurses of the future, who are in the risk group for HPV infection and related complications, who nursing students have a great role in providing with training and counseling for HPV and vaccine community. For this purpose, it is important to determine the knowledge level of nursing

students and to correct the missing and incorrect information. It is important that nurses know the symptoms for the prevention, early detection and treatment of cancer. It is necessary to identify and direct the individuals who are at risk in the early period of these symptoms. In this context, nursing students who will take part in this profession in the future should be given the necessary information about HPV and vaccine and their awareness should be increased. It is also important to organize the trainings by experienced and trained health professionals in schools and hospitals.

Kaynakça / References

- Amukugo, H. J., Rungayi, B. R. ve Karera, A. (2018). Awareness, knowledge, attitude and practices regarding Human Papilloma Virus among female students at the University of Namibia. *International Journal of Healthcare*, 4(2), 51-7.
- Bozkurt, Ö. D., Hadımlı, A., Şen, E., Öner, Ö. İ. ve Can, H. Ö. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin Human Papilloma Virüs (HPV) enfeksiyonu ve aşısına yönelik bilgi ve görüşleri: Bölgesel farklılıklar. *Uluslararası Hakemli Kadın Hastalıkları ve Anne Çocuk Sağlığı Dergisi*, 5, 23-48.
- Burlamaqui, J. C. F., Cassanti, A. C., Borim, G. B., Damrose, E., Villa, L.L. ve Silva, L. (2017). Human Papillomavirus and students in Brazil: An assessment of knowledge of a common infection-preliminary report. *Brazilian Journal of Otorhinolaryngology*, 83(2), 120-5.
- Crosbie, E. J., Einstein, M. H., Franceschi, S. ve Kitchener, H. C. (2013). Human Papillomavirus and cervical cancer. *The Lancet*, 382, 889-99.
- Çetin, O., Verit, F., Keskin, S., Zebitay, A. G., Deregözü, A., Usta, T. ve Yücel, O. (2014) Ergen kızların Human Papilloma Virüsü ve aşısı hakkındaki bilgi düzeyleri. *Türk Ped. Arş.*, 49, 142-7. doi: 10.5152/tpa.2014.1545.
- Dağ, H., Dönmez, S., Sezer, H., Şendağ, F., Sevil, Ü. ve Saruhan, A. (2015). The effects of two different teaching techniques on the knowledge level of nursing students about HPV. *Gaziantep Medical Journal*, 21(2), 90-8.

- Eroğlu, K. ve Koç, G. (2014). Jinekolojik kanser kontrolü ve hemşirelik. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 1(2), 77-90.
- Globocan, (2012). Global Cancer Observatory. All cancers (excluding non-melanoma skin cancer) estimated incidence, mortality and prevalence worldwide in 2012. http://globocan.iarc.fr/Pages/fact_sheet_s_cancer.aspx. (Erişim Tarihi: 02.11.2018).
- Güvenç, G., Akyüz, A. ve Seven, M. (2012). Hemşirelik yüksek okulu öğrencilerinin Human Papilloma Virüs enfeksiyonu ve aşıları ile ilgili bilgi ve tutumlarının belirlenmesi. *Gülhane Tıp Dergisi*, 54, 104-10. doi:10.5455/gulhane.18912.
- Hino, P., Freitas, N. C., Onofre, P. S. C., Souza, K. L. ve Santos, O. J. (2016). Knowledge of undergraduate nursing students about Human Papillomavirus vaccine. *Revista da Rede de Enfermagem do Nordeste*, 17(5), 586-92.
- Khan, T. M., Buksh, M. A., Rehman, I. U. ve Saleem, A. (2016). Knowledge, attitudes, and perception towards human papillomavirus among university students in Pakistan. *Papillomavirus Research*, 2, 122-7.
- Kürtüncü, M., Arslan, N., Alkan, I. ve Bahadır, Ö. (2018). 10-15 yaş arası kız çocuğu olan annelerin rahim ağzı kanseri ve HPV aşısı konusunda bilgi, tutum ve davranışları. *Journal of Human Sciences*, 15(2), 1072-85.
- Labadiari, M., Marneras, C., Harisi, E., Argiropoulou, D., Stiga, I., Mouchaki, S, . . . Fouka, G. (2012). Socioeconomic factors, prior carrying out of Pap smear and knowing of the HPV-vaccine among nursing students. *Health Science Journal*, 6(2), 280-9.
- Ozan, H., Demir, B. Ç., Atik, Y., Gümüş, E. ve Özerkan, K. (2011) Kadın hastalıkları ve doğum polikliniğine başvuran hastaların Human Papilloma Virüs ve HPV aşısı hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 37(3), 145-8.
- Özakar, Akça, S., Selen, F. ve Büyükgönenç, L. (2016) Hemşirelerin Human Papilloma virüs (hvp) enfeksiyonu ve hvp aşısı hakkındaki bilgi düzeyleri: Eğitim ve araştırma hastanesi örneği. *Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi (HEAD)*, 13(2), 116-121.

- Panobianco, M. S., Lima, A. D. F., Oliveira, I. S. B. ve Gozzo, T. D O. (2013). Knowledge concerning HPV among adolescent undergraduate nursing students. *Texto & Contexto-Enfermagem*, 22(1), 201-7.
- Schiffman, M., Clifford, G. ve Buonaguro, F. M. (2009). Classification of weakly carcinogenic human papillomavirus types: Addressing the limits of epidemiology at the borderline. *Infect Agent Cancer*, 4, 1-8.
- Schmotzer, G. L. ve Reding, K. W. (2013). Knowledge and beliefs regarding Human Papillomavirus among college nursing students at a Minority-Serving Institution. *Journal of Community Health*, 38(6), 1106-14.
- Somer, A. (2008). Human Papillomavirus (HPV) aşılıarı. *Çocuk Enfeksiyon Dergisi*, 23(2), 96-101.
- Unutkan, A. ve Yangın, H. B. (2016). Üniversite öğrencilerinin Human Papilloma Virüs aşısına ilişkin bilgi ve görüşlerinin değerlendirilmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 15(2), 151-8.
- World Cancer Report, (2014). <http://www.iarc.fr/en/publications/books/wcr/wcr-order.php> (Erişim Tarihi: 04.03.2017).
- WHO, (2017). World Health Organization. Human Papillomavirus vaccines: WHO position paper. *Weekly Epidemiological Record*, 19(92): 241-68. <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/255353/-WER9219.pdf;jsessionid=DA9B8319D5C0DAEBFDBB973775-C00C7B?sequence=1>. (Erişim Tarihi: 01.11.2018).

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Başar, F., Çiçek, S. ve Yeşildere-Sağlam, H. (2019). Hemşirelik bölümü öğrencilerinin Human Papilloma virüsü ve aşısına yönelik bilgi düzeyleri . *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi* , 10(17), 123-138. DOI: 10.26466/opus.499635